

Yrkande angående avsättning och inrättande av en Utvecklingsfond

Bakgrund

I fullmäktiges budgethandling för 2013 finns en beskrivning av en rödgrön ambition att inrätta en Utvecklingsfond. Den rödgröna majoriteten har tidigare väckt frågan om att inrätta en Social investeringsfond. I budgethandlingen har vi nu vidareutvecklat denna idé till att istället bli en Utvecklingsfond.

I kommunallagen finns krav på god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans. Balanskravet innebär i princip att kommunens budget år för år, ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Vid synnerliga skäl kan en budget i obalans upprättas. Större omstruktureringskostnader och stark finansiell ställning nämns i lagens förarbeten som exempel på synnerliga skäl. Konkret så innebär detta att kommunen får "fondera" medel för infrastruktursatsningar men inte för tex sociala investeringar.

En del av förklaringen till dessa mycket strikta lagkrav kan nog hittas i 1990-talets kommun-sverige där ett flertal kommunen hamnade i situation med ekonomisk obalans, stora underskott och hög skuldsättning. Det balanskrav som infördes i kommunallagen var nödvändigt och har tjänat sitt syfte mycket väl. Men så här i efterhand får man nog konstatera att det handlingsutrymmet som kommunerna har för att undvika kraftiga skattehöjningar eller drastiska nedskärningar är för snävt.

Av den debatt som förs när det gäller reglerna i kommunallagen om balanskrav mellan åren kan man notera att det pågår en livlig diskussion om att ändra på nuvarande skrivningar. Även lagstiftaren har sett behoven av förändring och Betänkandet "*Spara i goda tider – för en stabil kommunal verksamhet*", har lett fram till en proposition "Kommunala resultatutjämningsreserver". Det skulle innebära att det blir lättare för kommunerna att fondera pengar från överskott och använda under lågkonjunktur.

Det finns många exempel på kommuner som gjort avsättningar i fonder, Umeå, Trelleborg, Norrköping, Nynäshamn, Region Skåne och Partille för att nämna några.

De senaste åren har Göteborgs stad liksom alla andra kommuner fått återbetalningar från AFA-försäkringarna. Medlen har utbetalats till staden i slutet av respektive år. Det har inneburit att de inte gått att använda för angelägna satsningar utan att de istället bidragit till stora överskott för staden men också möjligheter att betala av stadens nettolåneskuld i solidaritet med kommande generationer. Under sommaren 2012 fick staden besked om att vi får tillbaka 381 miljoner kronor från AFA. Pengarna avser inbetalningar gjorda under åren 2007 och 2008. Mot bakgrund av ovanstående anser vi därför att det finns synnerliga skäl att på annat sätt säkerställa god ekonomisk hushållning och föreslår därför inrättandet av en Utvecklingsfond.

Det finns inga sanktionsmöjligheter om man bryter mot balanskravet, men staten utvärderar och övervakar kommunernas ekonomi. Fullmäktiges revisor granskar de beslut som fattas av bland andra kommunstyrelsen och fullmäktige. Revisionens uppgift är att, utifrån nu gällande lagstiftning och rättstillämpning, föreslår ansvarfrihet eller ej. Det är sedan upp till fullmäktige att fatta formellt beslut om ansvarfrihet.

Ekonomiska överväganden

Vi ser inte inrättandet av en utvecklingsfond som ett äventyrande av god ekonomisk hushållning. För 2013 har den rödgröna majoriteten valt att utöka stadens låneskuld samtidigt som vi håller på principen om ett överskott på intäkterna respektive år på minst 2 procent. Dessa medel ska användas för att delfinansiera stadens investeringar.

Fonden ska ha tyngdpunkt inom den sociala dimensionen men är även öppen för insatser inom våra två andra dimensioner. Vi tror att en satsning med ett nytt förhållningssätt där större fokus läggs på tidiga förebyggande insatser kommer att innebära att kommunen långsiktigt minskar sina kostnader. Samtidigt som vi ger våra medborgare en möjlighet till egen försörjning och större möjlighet att fullt ut delta i samhällsgemenskapen.

Användandet av fondens medel ska inte heller ersätta nämndernas ordinarie ansvar utan ska främst användas för att hantera gemensamma problem, eller situationer som nämnderna rimligen inte kan klara inom ordinarie budget. Medel kan inte användas till det som faller inom ramen för ordinarie drift. Medlen ska användas för att under några år finansiera särskilt angelägna insatser med kortsiktiga driftskonsekvenser eller liknande pucketkostnader. Exempel på detta är kompetensutbildning, utvecklingsinsatser, samverkansprojekt. Riktlinjen är att insatserna ska vara av övergående karaktär, men syfta till mer bestående effekter. Sådant kan till exempel vara att utveckla nya arbetssätt.

70 miljoner kronor av fondens medel kommer under 2013 att användas för utveckling inom skolan. Medlen ska riktas till de skolor där behoven är störst.

Hanteringsordning

Kommunfullmäktige fattar beslut om principerna för vad varje enskilt uttag ur fonden ska användas till och uppdrar samtidigt åt kommunstyrelsen att beslut om närmare fördelning per mottagare. Beslut om uttag ur fonden bör samordnas med övriga kompletterade budgetbeslut. Uppföljning av varje enskild satsning sker i samband med ordinarie uppföljning, men på ett sådant sätt att det tydligt går att följa hur medlen har använts. Kommunstyrelsens får i uppdrag att göra en avstämning i samband med respektive bokslut för att hantera de fall där medlen inte används i den takt som förväntas.

Användning av fondens medel (upplösning av fonden) ska redovisa som jämförelsestörande poster i respektive års resultaträkning.

Förslag till beslut i Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige

- att** en Utvecklingsfond skapas i samband med bokslut 2012,
- att** stadsledningskontoret får i uppdrag att i bokslut för 2012 inarbeta 400 mkr som en jämförelsestörande post i kommunens resultaträkning,
- att** av Utvecklingsfondens 400 påbörja användningen under 2013 med 70 mkr för utveckling inom skolan. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att fördela medlen mellan berörda nämnder.
- att** i övrigt fastställa hanteringsordning i enlighet med föreliggande yrkande.